

Nové pohledy na týlové zabezpečení frontového letectva

Autor uvádí v článku některé náměty k řešení otázek polního zásobovacího systému frontového letectva. Jde o osobní názory autora, mající diskusní charakter a mohou proto vyvolat další ohlasy a ve svém souhrnu přispět k řešení této problematiky.

V minulém roce byla přehodnocena funkce týlu frontového letectva na armádním a svazkovém stupni. Došlo tím ke zcela novému pojetí úlohy a místa letecké technické divize. Vystává tedy problém z nových hledisek řešit systém polního zabezpečení frontového letectva ze stupně frontu i letecké armády a přijmout nové zásady organizace rozvinutí a řízení týlu letecké armády.

V článku uvádím některé úvahy, týkající se především oblasti zásobování frontového letectva v operaci při rozvinutí a činnosti polního zásobovacího systému a při jeho řízení.

Koncepce zásobování frontového letectva

Polní systém zásobování frontového letectva se zakládal na koncepci mobilního a organizačně samostatného vojenského stupně představovaného letištními prapory a leteckými technickými divizemi, a na stabilně fungujícím operačním stupni představovaném týlem LA a polní leteckou základnou.

Úloha polní letecké základny spočívala v tom, že doplňovala systém frontových základen o materiál tř. 03 [tj. letecké pohonné hmoty, letecký technický materiál a leteckou municii]. Byla svým charakterem zařízením frontového typu vázaným na železnici a neodpovídající tak svou pohotovostí a pohyblivostí potřebám letecké armády. Funkceschopnost polní letecké

základny byla podvázána tím, že letecká armáda neměla na rozdíl od všech ostatních svazků frontu vlastní organické dopravní útvary a armádní sklady k zásobování vševojskovým materiálem.

V důsledku těchto nedostatků zásobovací systém frontového letectva nebyl schopen, zejména na svém operačním stupni, plnit funkci pohyblivého, pohotového a uzavřeného systému, jaký letecká armáda potřebuje vzhledem ke svému bojovému určení v operaci.

K odstranění uvedených hlavních nedostatků bylo nutné uvažovat o nové koncepci polního zásobovacího systému frontového letectva, která by byla založena:

— na převzetí odpovědnosti za zásobování leteckým materiálem tř. 03 v poli týlem frontu vůči všem vojskům frontu (letecké armádě i vševojskovým svazům a vojskovému letectvu);

— na převzetí odpovědnosti týlem letecké armády za zásobování letecké armády v celém komplexu.

V souladu s tím bude nutné upravit i organizační strukturu frontu a letecké armády.

Na základě zrušení polní letecké základny v dosavadním pojetí bude účelné rozdělit její dřívější funkci na stupeň frontu a letecké armády asi takto:

a) na frontovém stupni vytvořit oddělení pro zásobování materiálem tř. 03 frontu s funkcí řídicího odborného orgánu

k řízení zabezpečení vojsk frontu leteckým technickým materiálem a leteckou municí, mající vztah jak vůči podřízeným svazům, tak i vůči teritoriálním orgánům. Jako součást předsunuté frontové základny by bylo vhodné vytvořit frontové sklady leteckého materiálu (leteckých pohonných hmot, letecké munice a leteckého technického materiálu). Těmito změnami by převzal stupeň frontu v poli odpovědnost za zabezpečení vojsk frontu (včetně letecké armády) všemi druhy materiálu a plnil by zásobovací funkci i ve vztahu k zásobovacím orgánům na teritoriu.

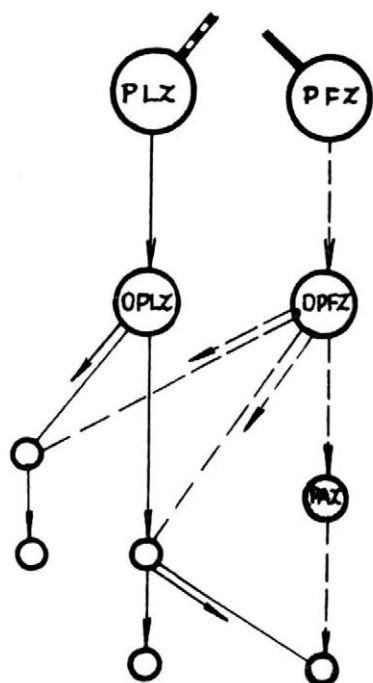
Oddělení zabezpečení materiálem tř. 03 při plánování materiálního zabezpečení frontového letectva by odborně řídila správa letectva a vojsk PVOS MNO a samo by spolupracovalo s náčelníky příslušných služeb týlu letecké armády.

b) na stupni letecké armády by tím mohl být zrušen svazkový zásobovací stupeň se svými divizními sklady a dopravními útvary. Místo nich byl by podstatně posílen armádní zásobovací stupeň, vytvářený polními armádními sklady (leteckého technického materiálu, letecké munice, pohonných hmot a mazadel a vševojskovým technickým a týlovým materiálem) a armádními dopravními útvary. Kromě toho by bylo účelné, začlenit do armádního zásobovacího systému i útvar obsluhy, výrobní zařízení (polní pekárný a automobilní výrobní kyslíku) a další týlové útvary a zařízení.

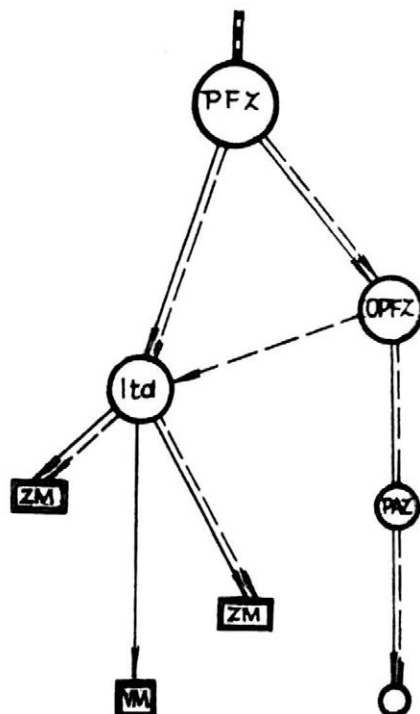
Velitelství ltd, stanovit pak v podstatě funkci výkonného zásobovacího orgánu týlu letecké armády k zabezpečení celé sestavy letecké armády potřebnými materiálními prostředky. K tomu účelu by byly letecké

Obr. 1: Schéma organizace zásobování FL

a) dosavadní systém

b) navrhovaný způsob

Legenda: tok materiálu — leteckého
 --- vševojskového

technické divizi podřízeny všechny dopravní a zásobovací útvary a zařízení letecké armády tvořící polní zásobovací systém. Funkci výkonného zásobovacího orgánu plní letecká technická divize už v míru s využitím postavených armádních skladů, rámcového automobilního praporu a armádních zásob a tvoří tak základ k rozvinutí polního zásobovacího systému letecké armády (schematicky naznačeno na obr. 1b).

Tímto způsobem by bylo možné v podstatě dotvořit armádní článek zásobovacího systému letecké armády. Proti dřívějšímu armádnímu systému by se vyznačoval vyšší pohotovostí, pohyblivostí a schopností zabezpečovat letecké útvary v celém komplexu. Vyloučením divizního stupně by bylo sice nepříznivě ovlivněno členění zásob a řízení zásobování na samostatných zásobovacích směrech, avšak na druhé straně by se vytvořil **centralizovaný zásobovací systém, nebývalý u ostatních svazků frontu**, s možností pružně reagovat na situaci útvarů přímo ze stupně letecké armády.

V oblasti týlového zabezpečení frontového letectva by se řídící funkce týlu LA projevovala v několika směrech:

a) v zásobování letecké armády potřebnými materiálními prostředky a v řízení funkce letecké technické divize a týlových útvarů a zařízení (dále TÚZ), tvořících dopravně zásobovací systém LA;

b) v letištně technickém zabezpečení leteckého provozu a ve velení letištním praporům;

c) v letištně ženijním zabezpečení manévru letecké armády letišti a ve velení leteckým stavebním praporům, záložním letištním praporům a maskovacím praporům;

d) ve zdravotnickém zabezpečení a v řízení zdravotnických útvarů a zařízení;

e) v technickém zabezpečení a v řízení činnosti technických oprav a jednotek zabezpečení odsunu letecké techniky;

f) v ovlivňování systému zabezpečení bojové činnosti frontového letectva při obraně a ochraně letišť a dalších prostorů rozmístění speciálními jednotkami (ženijní, chemické, strážní, protiletadlové).

Řízení těchto funkcí se bude soustřeďovat na stupni týlu letecké armády, poněvadž jen tento stupeň je schopen splňovat týlové zabezpečení LA v souladu s rozhodnutím velitele letecké armády a trvale v průběhu bojové činnosti ovlivňovat nepřetržitou funkci systému zabezpečení LA a činnost podřízených TÚZ v souladu s operační a taktickou situací.

Je nezbytným předpokladem, aby funkceschopnost tohoto orgánu byla umožněna jak vnitřní organizací a pohotovou činností týlového velitelského stanoviště LA, tak i organizací velení a týlového spojení na nižší organizační celky. Logickým požadavkem je, aby základní prvky polního systému řízení týlového zabezpečení existovaly už v mírové organizaci.

Podle tohoto návrhu nové koncepce pokusím se specifikovat funkci týlu letecké armády při řízení zásobování a vyvodit některé závěry pro funkci zásobovacího systému frontového letectva.

Funkce zásobovacího systému LA

S ohledem na zvládnutí řízení týlových útvarů a zařízení, vytvářejících zásobovací systém letecké armády, je nutný řídící mezičlánek, který tvoří velitelství letecké technické divize. Tento svazek s výkonnou zásobovací funkcí má řadu činností obdobného charakteru jaké mají velitelství pohyblivých armádních základů (PAZ) vševojskových armád, avšak jeho působnost je širší. Vůči týlovým útvarům a zařízením vytvářejícím zásobovací systém plní funkci velitelství svazku v plném rozsahu odpovědnosti a pravomoci.

Vůči všem zásobovaným svazkům a útvarům v sestavě letecké armády plní funkci zásobovací základny schopné manévru při přechodu do pole a vykonávající v plném rozsahu dopravně zásobovací činnosti podle rozkazů a nařízení náčelníka týlu a štábu týlu letecké armády. Je tedy součástí armádního zásobovacího stupně. Svým organizačním učením je svazek s vymezenou dopravně zásobovací funkcí.

Toto určení letecké technické divize v organizaci letecké armády předpokládá změny ve způsobu rozvinutí, členění, manévru i ve způsobu zásobování, řízení zásobovacího procesu a velení armádním útvarům a zařízením.

Velitelství bezprostředně organizuje a řídí činnost celé sestavy dopravních a zásobovacích útvarů a zařízení. Polní armádní sklady přijímají a skladují zásoby příslušných druhů materiálů, třídí je a vydávají (odesílají) zásobovaným útvarům LA, přijímají od nich materiál a techniku určenou k odsunu a odesílají do opravárenských zařízení frontu. Jejich činnost zabezpečuje útvar obsluhy nakládacími a vykládacími pracemi, zabezpečením obrany a ochrany, pořádkové služby a spojení.

Automobilní a cisternové útvary plní dopravně zásobovací úkoly každý s kapacitou 1500—1600 tun (nebo m³) přepravní kapacity.

K rozvinutí letecké technické divize bude určující stupeň připravenosti a pohotovosti armádních skladů a dopravních útvarů k naložení a vývozu zásob. V nové organizaci by se pohotovost dopravně zásobovacích útvarů a zařízení zvýšila, takže v zásadě už v období počátku války je možné začít s vývozem zásob armádních skladů. Budou se soustřeďovat zpravidla v jednom až dvou prostorech soustředění, které se volí v prostoru hlavního uskupení operační sestavy letecké armády.

Zásadní význam pro zahájení zásobovací činnosti bude mít vývoj bojové situace, operační sestava LA, stav vyhrazených prostorů a silniční síť organizace rozvinutí a napojení letecké armády na polní zásobovací systém frontu. Za předpokladu úspěšně probíhající útočné operace bude **zásobovací činnost letecké technické divize rozvíjena zásadně k zabezpečení manévru prvosledovým letectvem** (nelze však vyloučit rozvinutí zásobování už na vlastním území).

Opatření, která byla nebo jsou uskutečňována v rozložení armádních zásob k zabezpečení bojové činnosti LA v operační sestavě mají za cíl překlenout zvýšenými pohyblivými zásobami útvarů a představenými armádními zásobami LPH, letecké municie, LTM a dalších druhů materiálů uložených v operačních prostorech tu dobu, po kterou bude frontové letectvo působit z letišť na vlastním území. Tím se rovněž umožňuje plynule přejít na polní systém zásobování LA za letištního manévru a účelněji reagovat na změny ve vývoji operace.

K rozvinutí polního zásobovacího systému frontového letectva v operaci je rozhodující letištní manévr, který předpokládá plynulé přemisťování leteckých pluků na nová letiště a letištní uzly k udržení nepřetržité podpory pozemních vojsk a vytvoření nezbytných podmínek při rozmístění na těchto letištích k vedení bojové činnosti.

Můžeme předpokládat, že rozmístění operační sestavy letecké armády bude:

- u leteckých útvarů SBOL, SL a PzL, stavebních, letištních a maskovacích útvarů vytvářejících 1. sled sestavy LA: od 50 km do 100–150 km od předního okraje;
- u útvarů druhosledového letectva a armádních útvarů a zařízení od 100 km do 200–250 km od předního okraje.

Toto členění v podstatě zůstává zachováno i v průběhu manévru s odchylkami vynucenými možnostmi letištní sítě. Do splnění úkolu frontu v operaci se první sled frontového letectva přemísť s ohledem na operační dolet 4–5krát, druhý

sled 3–4krát, včetně zaujetí operační sestavy. V závislosti na přemisťování leteckých svazků a útvarů je nutné zabezpečit manévr týlem a polním zásobovacím systémem. Zásobovací systém LA musí být schopen obsáhnout prostor v šíři frontového pásma a do hloubky 200 i více km. **Proto v závislosti na teritoriálním rozložení letectva bude nutné členit zásobovací systém LA s cílem vytvořit co nejvýhodnější podmínky pro letecké útvary na letištích.**

Zásobovací systém frontového letectva musí mít tedy charakter centralizovaného, ale přitom pružného systému, umožňujícího rychle reagovat na stále se měnící situaci v uskupení letectva. Ve vztahu k zabezpečované sestavě LA musí mít výlučný charakter komplexně fungujícího systému. Charakter rozmístění leteckých útvarů je dán seskupením letišť, což si za určitých podmínek vynucuje rozmísťovat letecké útvary teritoriálně i v určitých sluchcích. V těchto aglomeracích bude spočívat těžiště zabezpečení, což bude určující i pro organizaci zásobovacího systému frontového letectva.

V zásadě bude letecká technická divize a její dopravně zásobovací útvary a zařízení v jednom prostoru ve středu operační sestavy FL s výhodným napojením na frontové komunikace (případně potrubní trasy a obnovované železniční směry) a s plochou 300–500 km² potřebnou ke své činnosti. Ze sestavy útvarů a skladů se však podle situace a potřeby budou dopředu a do stran vysouvat oddělení skladů s funkcí zásobovacího místa nebo se budou vytvářet výdejní místa určená především k zabezpečení prvosledových útvarů LA. Svým teritoriálním rozložením budou tato místa odpovídat uzlovým místům s ohledem na podmínky k odběru materiálu prostředky útvarů (v průměru na vzdálenost 50 km od zásobovaných útvarů). Na každé místo mohou být napojeny 3–4 útvary. Zásobovací a výdejní místa budou vysouvána na vzdálenost jednodenního koloběhu (tj. 120–150 km).

K jednorázovému předání příslušných zásob na armádních dopravních prostředcích budou zřizována **výdejní místa**. Jejich funkce je jednoznačná a nevyžaduje si složitou organizaci.

Zabezpečení funkce pohyblivých oddělení skladů vyčleněných pro zřízení **zásobovacího místa** vyžaduje organizační opatření ke spolehlivému splnění úkolů, které jsou zásobovacím místu uloženy.

Zásobovací místo může plnit svou funkci buď při jednorázovém doplnění zásob a po ukončení činnosti organizačně splnout s původními organizačními celky, nebo vyčleněné uskupení ponechat k opako-

vanému výdeji zásob, anebo dokonce je přemísťovat do nového prostoru, kde po doplnění zásob bude zásobovat novou sestavu útvarů.

Do sestavy tohoto organizačního celku se mohou zařazovat 1–2 oddělení skladu PHM, po 1 oddělení ostatních skladů, rota útvaru obsluhy a řídicí skupina z velitelských letecké technické divize.

Swazkový charakter organizace zásobovacího systému frontového letectva však nabízí toto uskupení organizačně fixovat a začlenit do sestavy letecké technické divize jako **zásobovací útvar**. Zásobovací útvar s nezbytným článkem velení a řízení, dopravní a provozní jednotkou a skladovými zařízeními mohly by být schopné organizačně rozvinout zásobovací místo a zabezpečovat jeho činnost, pružně doplňovat zásoby a uspokojivě řešit velení ze stupně letecké technické divize. Vytváří se rovněž příznivé podmínky k přidělování zásobovacích útvarů organizačním celkům plnícím úkoly mimo uskupení sestavy LA nebo k zabezpečení stejného druhu letectva (např. zabezpečení operačního výsledku dálkovým dopravním letectvem apod.).

Zásadou pro přemísťování letecké technické divize bude, že **nesmí být přerušena zásobovací funkce PLAZ při doplňování zásob útvarům LA**. Bude to předpokládat dovedné přesunování zásobovacích a výdejních míst a předzásobení útvarů, uvolnění skladových kapacit (zejména ve skladech PHM) a přepravní kapacity dopravních prostředků, přemísťování v účelně organizovaných sledech a spojení přemísťování s organizací převzetí zásob od frontových dopravních prostředků.

S přemísťováním letecké technické divize je vhodné účelně plánovat zhruba 3krát za operaci vždy na vzdálenost 200–250 km. Přesun bude možné uskutečňovat do prostoru některého ze zásobovacích míst ve 2 sledech (v každém sledu bude po 1 armádním skladu s příslušnými armádními zásobami vedenými na vydělených prostředcích dopravních útvarů, část útvaru obsluhy a velitelského stanoviště letecké technické divize).

Zabezpečení letecké armády materiálem se plánuje a uskutečňuje na základě vyčlenění frontových a armádních zásob s přihlédnutím k potřebě materiálních prostředků při vedení bojové činnosti a k nařízeným zásobám, které musí zůstat u vojsk na armádním stupni ke konci operace k zabezpečení další bojové činnosti. Pro kalkulaci potřeby materiálních prostředků letecké armády v operaci je **určující spotřeba materiálu potřebného k vedení bojové činnosti leteckých pluků**

(i když nelze opomíjet pravidelné doplňování zásob ostatních armádních útvarů a zařízení).

Celkový objem spotřeby za frontovou operaci může činit pro celou sestavu letecké armády 45 000–50 000 tun různého materiálu.

Z uvedeného množství připadá cca 75 % na PHM, 15 % na munici a zbytek na ostatní druhy leteckého a vševojskového materiálu.

Z toho vyplývá, že **pro frontové letectvo je problém č. 1 zásobování PHM** a to jak množstvím, tak svou specifikou kapalného substrátu. Rovněž zásobování municí — zejména leteckou, má základní význam pro zabezpečení bojové činnosti.

Organizace zásobování bude proto sledovat volbu takové varianty, která bude optimální z hlediska plynulého a pružného zabezpečení potřebnými materiálními prostředky, především pak prostředky nezbytnými k vedení bojové činnosti.

Organizaci zásobování letecké armády je vhodné řešit na třech zásobovacích úsecích.

1. zásobovací úsek: ze zařízení frontu do armádních skladů letecké armády

Odpovědnost za funkci tohoto úseku by byla vložena na náčelníka týlu frontu a náčelníky služeb. Náčelník týlu frontu významně ovlivňuje zásobovací činnost ve prospěch letecké armády. V plánech týlového zabezpečení operace, ve výpisech z plánů přísunu a v týlové směrnicí bude letecké armádě vymezovat:

- prostory a komunikace vyhrazené k umístění a manévru zásobovacího systému letecké armády, armádních týlových útvarů a zařízení a TVS LA;

- přidělení materiálních prostředků a normy spotřeby hlavních druhů materiálu na operaci;

- způsob, dobu a místo převzetí přísunovaných zásob na dopravních prostředcích frontu;

- přidělení posilových prostředků a zařízení;

- využití polního potrubí k zásobování LA leteckými pohonnými hmotami;

- stanovení míst k odsunu poškozené techniky a nepotřebného materiálu;

- vydělení prostorů k těžení z místních zdrojů;

- vymezení způsobu řízení z TVS frontu;

Zásoby budou doplňovány z frontových skladů do skladů letecké armády přísunem

dopravními prostředky frontu. Objem denního přísunu si vyžádá vyčlenit až jednu automobilní brigádu. Výhodné využití dopravních prostředků (zejména cisternových) nevyklučuje prodloužení přísunu frontovými prostředky až do jednotlivých zásobovacích míst LA. Zejména při plánování týlového zabezpečení a při organizaci přísunu bude nutné zabezpečit přímý styk a dohovor odborných orgánů týlu frontu a letecké armády, poněvadž při novém způsobu by vzrostla těsná závislost systému zabezpečení obou zásobovacích stupňů.

Vzdálenost přísunu frontovým transportem do skladů letecké armády se bude v průběhu operace prodloužovat na 400 i více km. Bude tedy nutné plánovat přiblížení zásob k místům příjmu materiálu LA jednak položením trasy po silnicích a jednak plánovat obnovu železničních úseků na zásobovacím směru letecké armády.

2. zásobovací úsek: z armádních skladů do zásobovacích a výdejních míst LA

Tvořila by letecká technická divize s odděleními skladů nebo výdejními místy, armádními zásobami a dopravními prostředky, řídicími i výkonnými orgány. Odpovědnost za funkci poletivého zásobovacího systému by spadala bezprostředně náčelníkovi týlu LA, štábu a náčelníkům služeb týlu LA. V oblasti zásobování by mu byly podřízeny i další služby a druhy vojsk, které v organizačním členění velitelství nespádají k týlu, ale zabezpečují vojska materiálem (např. chemickým, automobilním, spojovacím, osvětlovým a topografickým).

Náčelník týlu je oprávněn ve smyslu předpisu Oper-1-3 vydávat rovněž pokyny a nařízení týkající se materiálního zabezpečení velitelům leteckých svazků a útvarů a velitelům armádních útvarů a zařízení, majících organický týl (spojovací pluk, provozní prapor aj.).

Týl letecké armády odpovídá v rámci své působnosti za rozplánování potřeby a zabezpečení materiálními prostředky, za vydání týlových rozkazů a nařízení, výpisů z plánů přísunu veliteli letecké technické divize a přímo podřízeným útvarům (stavební, maskovací, záložní prapory aj.). V oblasti zásobování bude týl letecké armády určovat:

- způsob, dobu a místo převzetí zásob od dopravního transportu frontu;
- místa a komunikace vyhrazené k rozmístění a přemístění armádních skladů, doby zahájení a ukončení zásobovací činnosti v jednotlivých místech;

— napojení útvarů na zásobovací nebo výdejní místa;

— pokyny k vytvoření zvláštních zásob (např. k zabezpečení činnosti na předem určených letištích, k zabezpečení operačního výsadku, k obnově bojeschopnosti útvarů po napadení nepřítelem aj.);

— činnost armádních dopravních útvarů a výrobních zařízení (polních pekáren, výroben kyslíku aj.) a posilových prostředků;

— způsob přidělení místních zdrojů;

— organizaci odsunu poškozené techniky a nepotřebného materiálu.

Zásoby na armádním zásobovacím úseku — tj. z armádních skladů do zásobovacích a výdejních míst, by doplňovaly armádní dopravní útvary.

V zásadě však půjde o to, aby útvary letecké armády byly plynule doplňovány na stanovenou výši pohyblivých zásob. To znamená, že denně se musí do zásobovacích (výdejních) míst přisunout dopravními prostředky LA množství materiálu odpovídající 1—2 denní spotřebě zásobovacích útvarů. Pohyblivými zásobami jsou útvary zabezpečeny u rozhodujících druhů materiálu do 2—3 dnů bojové činnosti, u ostatních druhů na 3—5 dnů činnosti. Spotřeba materiálu však bude nerovnoměrná a tím vznikne i různá naléhavost na doplnění pohyblivých zásob útvarů. Armádní zásobovací systém se musí proto soustředit především na druhy materiálu ovlivňujících bezprostředně vedení bojové činnosti letectvem, tj. na **direktivní doplňování zásob LPH a letecké munice**. Ostatní druhy materiálu je možná doplňovat na úrovni: zásobovací (výdejní) místo — útvar na základě požadavku na odběr materiálu a to buď jednorázově (případ od případu na doplnění souprav, náhradních dílů apod.), nebo spolu s pravidelným odběrem na úhradu několikadenní spotřeby (u materiálu pravidelné spotřeby — vševojsková munice, APH, proviant apod.).

Základem k doplnění zásob útvarů budou armádní zásoby. Jejich výše zabezpečuje bojovou činnost letecké armády u hlavních druhů materiálu na 3—5 dnů bojové činnosti. U LPH je kapacita dána náplní cisternových praporů a kapacitou pružných nádrží ve skladech PHM. Celkovým objemem lze zabezpečit zásoby PLH zhruba na 3 dny bojové činnosti a to je rozhodující. Toto rozložení umožňuje vyčlenit část armádních zásob do zásobovacích nebo výdejních míst v hodnotě na zabezpečení asi 1 denní spotřeby zásobované sestavy a navíc udržovat nezbytnou zálohu pro případ narušení pravidelného přísunu.

3. zásobovací úsek — představuje vojskový stupeň se zásobami, sklady, dopravními prostředky a zásobovacími orgány útvarů

Armádní prostředky budou uskutečňovat přísun do míst nejvýhodnějších vzhledem k rozmístění zásobovaných útvarů (v některých případech až na letiště). Odtud budou zásoby odebírat útvary vlastními dopravními prostředky. Zásadou bude doplnit zásoby ve skladech útvaru prostředky dopravní čtyř roty týlového zabezpečení, odkud budou za řízení náčelníků služeb útvaru doplňovány roty zabezpečení leteckého provozu a ostatní jednotky útvarů. K přísunu „na sebe“ lze u letištních praporů (a ostatních útvarů) kalkulovat pouze s kapacitou této dopravní čtyři. Vzhledem k objemu denní spotřeby bude nutný odběr dvěma koloběhy. Vzdálenost útvarů od stanovených míst odběru nesmí proto přesahovat uvedených 50–70 km.

K řízení zásobování bude velitel ltd a zásobovací služby vydávat nařízení a výpisy z plánu přísunu, ve kterých bude mít velitel útvaru stanoveno:

- místo a dobu převzetí zásob materiálních prostředků, jejich výši podle druhu materiálu v absolutních jednotkách a přísunové cesty;
- způsob odsunu nepotřebného materiálu a poškozené techniky;
- přidělení místních zdrojů.

Při plánování výše přísunu bude velitel ltd a zásobovací služby vycházet z rozkazů, nařízení a odborných pokynů náčelníka týlu LA, z požadavků zásobovaných svazků, útvarů a zařízení na doplnění materiálu a ze znalostí rozložení zásob, stavu a možností dopravních prostředků u zásobované sestavy letecké armády.

Řízení funkce zásobovacího systému letecké armády pak zhruba bude odpovídat uvedeným třem zásobovacím úsekům.

Několik poznámek ke specifikaci působnosti týlu letecké armády jako řídicího článku a velitelství letecké technické divize jako výkonného článku zaměřeného z větší části na zásobovací činnost.

Týl letecké armády by si nadále podržel plánování týlového zabezpečení bojové činnosti frontového letectva při přechodu do bojové pohotovosti a v operaci, organizaci rozvíjení armádních zařízení, v souladu s plánovaným letištním manévrem, perspektivní splánování přísunu a využití armádních dopravních prostředků v operaci, stanovení způsobu doplnění zásob a určení její výše v závislosti na

plánovaném bojovém úsilí zabezpečování sestavy LA. Rozhodoval by v souladu s úkoly a potřebami LA o použití armádních zásob a prostředků, přidělených sil, přísunovaných zásob místních zdrojů a kořistního materiálu a vedl by operativní přehled o stavu zabezpečení a situaci TÚZ letecké armády. Udržoval by součinnost s týly pozemních armád a styk s týlem frontu, velel by letecké technické divizi a řídil týlové zabezpečení vydáváním týlových rozkazů, nařízení a výpisů z plánů a shromažďováním údajů z týlových hlášení podřízených týlových orgánů.

Letecká technická divize by plnila především funkci velitelství svazku vůči útvarům a zařízením tvořícím dopravně zásobovací systém LA. Na základě vydaných úkolů by zabezpečovala jejich vyvedení do bojové pohotovosti, řídila rozvinutí a vytváření podle zpracovaných plánů, organizovala první naložení a vývoz zásob armádních skladů na dopravních prostředcích, soustřeďování a přípravu skladů k zahájení zásobovací činnosti. Podle stanoveného rozdělení a norem by organizovala včasnou přípravu a přísun materiálu, řídila činnost dopravních útvarů při plnění dopravně zásobovacích úkolů, organizovala a řídila nakládací a vykládací práce, pořádkovou službu, obranu a ochranu a spojení v prostoru rozmístění. Řídila by činnost podřízených útvarů a zařízení při přemisťování a rozvíjení, při příjmu a výdeji zásob a při skladování a využívání materiálu. Vedla by centrální účetní evidenci a účtování materiálu a udržovala by trvalý styk s týlem LA a zabezpečovanými útvary a zařízeními letecké armády.

Z uvedeného rozdělení působnosti vyplývá, že v oblasti polního zásobovacího systému by se funkce týlu letecké armády a funkce letecké technické divize nezdvojovala, ale účelně vzájemně doplňovala. Předností tohoto řešení je **podstatné zvýraznění odpovědnosti a pravomoci na centrálním stupni řízení letecké armády.**

Funkce týlu letecké armády se projevuje nejen v řízení dopravně zásobovacího systému, ale ve velení letištním praporům při plnění úkolů bojového použití a při řízení ostatních druhů týlového zabezpečení.

Letecká technická divize podle dosavadního určení je samostatný letecký technický svazek, mající rovněž v podřízenosti letištní prapory, které řídí po všech stránkách. Slabou stránkou velení letištním praporům je dvojí podřízenost těchto útvarů a rozdílná rychlost pronikání úkolů k letištnímu praporu po linii bojového a týlového velení. Při řízení není zanedba-

telná ani obtížná součinnost na stupni letecký technický svazek — zabezpečované letecké svazky (útvary). Tyto vnější faktory ovlivňují funkci letištních praporů, zejména při plnění úkolů bojového použití (organizace a řízení přesunů, zabezpečení obrany a ochrany, letištní technické zabezpečení leteckého provozu, likvidace ztrát apod.) bez dostatečné možnosti leteckého technického svazku tyto úkoly závčas předávat a s předstihem zabezpečovat. V navrhovaném řešení by se funkce letecké technické divize podstatně změnila a při jejím začlenění do armádního stupně polního zásobovacího systému frontového letectva by tím byla do značné míry znesnadněna její funkce svazku vůči podřízeným letištním praporům.

Z těchto důvodů bude proto nutné uvažovat o posílení řídicích mezičlánků na stupni leteckých divizí pro řízení letištních praporů v poli a o sladění velení těmito útvary po týlové a bojové linii.

Plnění funkce týlu letecké armády při zabezpečení letištního manévru předpokládá velký komplex úkolů při plánování a řízení průzkumu, obnovy (výstavby) letištní sítě, obsazení předsunutých letišť

záložními letištními prapory k prodloužení taktického doletu prvosledového letectva a při velení značnému počtu leteckých stavebních praporů a jiných útvarů. To představuje dynamický a prostorově velmi náročný systém. V navrhovaném řešení frontového letectva je vyloučena možnost začlenit do systému řízení letištního zabezpečení a do velení leteckým stavebním praporům leteckou technickou divizi. Proto by bylo nutné takové organizační řešení, které by posílilo prvky velení na stupni týlu letecké armády a dovolovalo přiblížení prvků velení k leteckým stavebním praporům působícím odloučeně mimo sestavu letecké armády nebo na samostatných směrech v sestavě vševojskových svazků.

Řešení otázek polního zásobovacího systému frontového letectva a systému řízení letištních praporů při týlovém zabezpečení v poli bylo hlavním úkolem přípravy týlu letecké armády. V průběhu teoretického rozpracování a po získání praktických závěrů v průběhu výcvikového roku se projeví další možné náměty, které by mohly ve svém souhrnu přispět ke konkretizaci naznačeného řešení.

Aby naše armáda byla vychovávána v duchu státním, demokratickým a antifašistickým, chce vláda jednou pro vždy skoncovat s tzv. „nepolitičností“ armády, u vědomí, že pod touto „nepolitičností“ se skrývá podceňování morálního faktoru v boji a že pod její rouškou bují reakční, antidemokratické a kapitulantské tendence. Naopak je třeba, aby každý československý voják byl uvědomělým bojovníkem za svobodu národa a uvědomělým obráncem jeho svobody v minulosti.

(Z „Programu první vlády NF Čechů a Slováků“, přijatého na schůzi vlády v Košticích dne 5. dubna 1945.)